

Савченко К.І.,

курсант 3-го курсу факультету підготовки фахівців для підрозділів кримінальної поліції Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

Кобзар Т.С.,

к.ю.н., доцент кафедри цивільного права та процесу Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА КОНКУРЕНЦІЇ МІЖ СУБ'ЄКТАМИ ГОСПОДАРЮВАННЯ

У зв'язку з розпадом Радянського Союзу та поваленням адміністративно-командної системи економічної діяльності на теренах держав – членів колишнього СРСР почала впроваджуватись та розвиватись ринкова економіка. Сьогодні успішне функціонування підприємств залежить від зовнішніх та внутрішніх сил. Важливим елементом ефективного функціонування економічної системи загалом і окремого підприємства зокрема є правильна оцінка конкурентоспроможності підприємства з урахуванням умов зовнішнього середовища, адже вона є запорукою отримання високого та стабільного прибутку, а також забезпечення життєдіяльності підприємства, його економічної безпеки та стабільного розвитку. Досягнення цієї мети можливо лише при усвідомленні загальної характеристики конкуренції між суб'єктами господарювання. В наш час існує дуже висока конкурентоспроможність тому, що з'явилося багато нових підприємств на економічній арені. Кожен із підприємців намагається як можна більше покупців перетягнути на свій бік. І через це конкуренція з кожним роком зростає.

Питанням конкурентної боротьби, розвитку конкуренції як одного із базових принципів ринкової економіки присвячені праці таких відомих вчених-економістів, як Г. Азоев, Ф. Найт, М. Портер, Д. Рікардо, Дж. Робінсон, А. Сміт, Й. Шумпетер, Р. Фатхутдінов та інші. Серед вітчизняних науковців, які аналізували проблеми конкуренції, слід відзначити праці визнаних вчених-економістів Б. Губського, С. Мочерного, Ф. Павленка, В. Подсолонко, В. Сизоненко та інших. Але, незважаючи на велику кількість робіт і досліджень, присвячених цьому питанню, і дотепер немає єдиного погляду на визначення конкуренції між суб'єктами, а також відсутня загальна характеристика цього явища.

Стаття 42 Конституції України забезпечує захист конкуренції у підприємницькій діяльності [1]. Так, відповідно до Конституції України держава забезпечує свободу конкуренції між підприємцями, захищає споживачів від

проявів несумлінної конкуренції та монополізму в будь-яких сферах підприємницької діяльності.

Згідно із Законом України «Про захист економічної конкуренції» економічна конкуренція – це змагання між суб'єктами господарювання з метою здобуття завдяки власним досягненням переваг над іншими суб'єктами господарювання, внаслідок чого споживачі, суб'єкти господарювання мають можливість обирати між кількома продавцями, покупцями, а окремий суб'єкт господарювання не може визначати умови обороту товарів на ринку [2].

Характеристика конкуренції суб'єктів підприємницької діяльності передбачає з'ясування сутності категорії «конкуренція». Уперше сформулював поняття конкуренції у 1776 р. відомий економіст А. Сміт, який визначив її як суперництво, що підвищує ціни під час скорочення пропозиції товарів і знижує ціни під час перевищення пропозиції над попитом. Крім того, він визначив головний принцип конкуренції – принцип “невидимої руки”, який полягає в тому, що, незважаючи на устремління бізнесменів до власної вигоди, обставини щоразу повертаються так, що, переслідуючи власний інтерес, він одночасно реалізує й інтереси всього суспільства [3].

Метою конкуренції є максимізація прибутку за рахунок завоювання переваг споживачів. Так, А. Юданов визначає конкуренцію як боротьбу фірм за обмежений платоспроможний попит споживачів, яка ведеться ними на доступних сегментах ринку [4], а Р. Фатхутдінов вказує, що конкуренція – це процес управління суб'єктом своєю конкурентною перевагою для отримання перемоги або досягнення іншої мети в боротьбі з конкурентами для задоволення об'єктивних або суб'єктивних потреб у рамках законодавства чи в природних умовах [5].

На підставі проведеного аналізу наукових джерел та законодавчих актів, на нашу думку, конкуренцію можна визначити як сукупність відносин між суб'єктами господарювання, які виражаються у формі суперництва, що спрямована на досягнення однієї мети, яка надасть можливість споживачам обирати між кількома продавцями, а також забезпечить підвищення прибутку підприємства за рахунок розширення кола споживачів.

З'ясувавши суть поняття «конкуренція», доцільно буде перейти до безпосереднього надання загальної характеристики конкуренції між суб'єктами підприємницької діяльності. Конкуренція між суб'єктами господарювання визначається їх динамічністю, здатністю втілювати і поглиблювати сучасні технології, успішністю господарювання, якістю продукції, які в комплексі визначають здатність підприємства до стабільного розвитку в тривалій перспективі, а також утримання конкурентних переваг і збільшення частки ринку.

Економічна конкуренція має свої особливості, а саме: цивілізована форма боротьби, що виражається у змаганнях між суб'єктами господарювання; схожість товарів, що випускають конкуруючі підприємства; самостійне управління конкурентними перевагами; суперництво здійснюється за для досягнення єдиної мети; кожна зі сторін обмежена у праві впливати на умови

руху товарів на ринку.

З викладеного бачимо, що метою конкуренції є завоювання ринку та повернення якомога більшої кількості клієнтів, що, у свою чергу, призводить до підвищення якості товару та збільшення прибутків підприємства.

Отже, ми з'ясували, що конкуренція – це сукупність відносин між суб'єктами господарювання, які виражаються у формі суперництва, спрямована на досягнення однієї мети, яка надасть можливість споживачам обирати між кількома продавцями, а також забезпечить підвищення прибутку підприємства за рахунок розширення кола споживачів. Саме завдяки конкуренції товаровиробники зацікавлені впроваджувати у виробництво новітні технології для покращення якості товарів.

Бібліографічні посилання

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР// База даних «Законодавство України». URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA>.
2. Про захист економічної конкуренції: Закон України від 11.01.2001 № 2210-III // База даних «Законодавство України». URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2210-14>.
3. Фишер С. Экономика / С. Фишер, Р. Дорнбуш, Р. Шмалензи. М.: Дело, 1997. С. 41-48.
4. Юданов А.Ю. Конкуренция: теория и практика. М.: Изд-во «ГНОМ- ПРЕСС», 1998. С. 12.
5. Фатхутдинов Р. А. Конкурентноспособность: экономика, стратегия, управление. М. : ИНФРА-М, 2000. С. 16.

Циганко М.О.,

курсант 3-го курсу факультету підготовки фахівців для підрозділів кримінальної поліції
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

Кобзар Т.С.,

к.ю.н., доцент кафедри цивільного права
та процесу Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ У СФЕРІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА

У процесі своєї діяльності будь-яке підприємство оперує інформацією як специфічним товаром високої цінності. Для кожного сучасного підприємства, компанії або організації одним з найголовніших завдань є саме забезпечення інформаційної безпеки. Коли підприємство стабільно захищає свою інформаційну систему, воно створює надійні та безпечні умови для своєї діяльнос-